

Bruxelles, 12.9.2018.
SWD(2018) 409 final

RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE

SAŽETAK PROCJENE UČINKA

priložen dokumentu

**Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća
o sprečavanju širenja terorističkih sadržaja na internetu**

{COM(2018) 640 final} - {SEC(2018) 397 final} - {SWD(2018) 408 final}

Sažetak
Procjena učinka mjera za sprečavanje širenja terorističkih sadržaja na internetu
A. Potreba za djelovanjem
Zašto? Koji se problem rješava?
Širenje terorističkih sadržaja putem interneta i dalje je znatan i hitan društveni i politički problem. Usprkos nizu nezakonitih mjera, usluge smještaja na poslužitelju još se uvijek iskorištavaju za širenje terorističkih sadržaja.
Što se nastoji postići ovom inicijativom?
Cilj je inicijative stvoriti veće povjerenje u internetsko okruženje jedinstvenog digitalnog tržišta smanjivanjem dostupnosti terorističkog sadržaja na internetu uz osiguravanje visoke razine sigurnosti za građane EU-a. Konkretno, cilj je povećati djelotvornost mjera za otkrivanje terorističkih sadržaja uz istovremeno povećavanje transparentnosti i odgovornosti pružatelja usluga smještaja na poslužitelju. Cilj je mjere poboljšati sposobnost relevantnih tijela za intervenciju protiv internetskih terorističkih sadržaja, za zaštitu od rizika od neopravdanog uklanjanja zakonitih sadržaja i za primjerenu zaštitu temeljnih prava.
Koja je dodana vrijednost djelovanja na razini EU-a?
Većina internetskih platformi aktivna je prekogranično i omogućuje pristup sadržaju neovisno o tome gdje se nalaze korisnici ili pružatelji informacija. Države članice donijele su zakone o uklanjanju nezakonitih internetskih sadržaja, ali potreba za osiguravanjem javne sigurnosti na nacionalnoj razini mora se dovesti u ravnotežu s temeljnom slobodom pružanja usluga i slobodom poslovnog nastana na temelju pravila jedinstvenog tržišta. Trenutačno se donose raznoliki nacionalni propisi te postoji opasnost da će se ta raznolikost dodatno pogoršati, pri čemu bi i njezina pojava i daljnje pogoršanje mogli ugroziti djelotvorno ostvarivanje slobode poslovnog nastana i slobode pružanja usluga u EU-u, ali i ograničiti djelotvornost borbe protiv terorističkih sadržaja na internetu, jer bi to poduzećima povećalo troškove poštovanja propisa. Kad se uzme u obzir priroda usluga o kojima je riječ i sve veća fragmentiranost unutarnjeg tržišta, samostalnim mjerama država članica ne može se na odgovarajući način riješiti pitanje ograničavanja nezakonitih sadržaja na internetu.
B. Rješenja
Koje su se zakonodavne i nezakonodavne opcije razmatrale? Postoji li najpoželjnija opcija? Zašto?
U procjeni učinka razmotrene su tri opcije u odnosu na postojeće stanje. Svaka od te tri opcije temelji se na sličnoj logici intervencije, a razlike među njima temelje se na djelotvornosti i utjecaju na temeljna prava. U nastavku su navedeni sastavni elementi opcija. Odredbe za usklađivanje postupaka za uklanjanje terorističkih sadržaja ili za onemogućavanje pristupa takvim sadržajima koji se provode na temelju naloga za uklanjanje koji je izdalo nacionalno tijelo. Kako bi se uspostavili ti postupci, usklađuje se i zajednička definicija terorističkih sadržaja na internetu (različite definicije u svakoj opciji) i jasno utvrđuju mogućnosti sudske pravne zaštite koje su pružateljima usluga smještaja na poslužitelju i pružateljima sadržaja dostupne kad je riječ o nalogima za uklanjanje (ovo je zajedničko svim opcijama). Odredbe za osiguravanje transparentnih postupaka i izvješćivanja nadležnih tijela i Komisije (slično u svim opcijama), čime bi se povećala odgovornost i povjerenje u proces moderiranja sadržaja, poduprlo donositelje politika i nacionalna tijela u borbi protiv terorističkog sadržaja te korisnicima omogućilo bolje razumijevanje načina na koji pružatelji usluga smještaja na poslužitelju primjenjuju svoje politike upravljanja sadržajem. Suradnja nacionalnih tijela i Europol (intenzitet se suradnje razlikuje ovisno o opciji) pomogla bi njihovoj sposobnosti za zajedničko djelovanje protiv terorističkog sadržaja, izbjegavanju udvostručavanja aktivnosti i smanjivanju složenosti i troškova pružatelja usluga smještaja na poslužitelju u komunikaciji s nacionalnim tijelima u aktivnostima prekograničnog pružanja usluga.

Uz to, odredbe kojima se osigurava da su u onim slučajevima kad su poduzeća izložena terorističkim sadržajima pružatelji usluga smještaja na poslužitelju uspostavili **odgovarajuće i razmjerne mjere za proaktivno otkrivanje terorističkih sadržaja** (različiti zahtjevi u svakoj opciji).

Zaštitne mjere (zajedničko svim opcijama) i odredbe kojima se osigurava da mjere poduzete za otkrivanje i uklanjanje terorističkih sadržaja neće uzrokovati pogrešno uklanjanje zakonitog sadržaja i da će se u tim mjerama poštovati temeljna prava.

Odredbe **kako bi se osiguralo da se mjere mogu provesti** (zajedničko svim opcijama), među ostalim imenovanjem pravnih zastupnika za poduzeća koja nisu iz EU-a, uspostavljanjem točaka za kontakt i osiguravanjem da u državama članicama postoji dosljedan sustav kazni.

Izvršće prikazuje kombinaciju mjera ocijenjenih kao najdjelotvornijih u pogledu pitanja terorističkih sadržaja na internetu te daje procjenu prednosti različitih prethodno navedenih elemenata u smislu djelotvornosti.

Zaključak je procjene učinka da bi za ostvarivanje ciljeva politike bilo najdjelotvornije donijeti mjere kao što su sveobuhvatna definicija terorističkog sadržaja, obveza uklanjanja terorističkog sadržaja na temelju naloga za uklanjanje u roku od jednog sata, obveza ocjenjivanja prijava Europolu i država članica, obveza pružatelja usluga smještaja na poslužitelju izloženih terorističkom sadržaju da poduzmu proaktivne mjere za otkrivanje novog terorističkog sadržaja i za sprečavanje ponovnog postavljanja poznatog terorističkog sadržaja, zaštitne mjere za sprečavanje pogrešnog uklanjanja zakonitih sadržaja i obveze transparentnosti.

Tko podržava koju opciju?

Pružatelji usluga smještaja na poslužitelju općenito podržavaju opciju osnovnog scenarija i smatraju da bi prvo trebalo procijeniti učinke nezakonodavnih aktivnosti u ovom području. U slučaju donošenja pravnog instrumenta pružatelji usluga smještaja podržavaju ciljane intervencije u konkretnim pitanjima posebno važnima za javni interes.

Države članice potvrđuju da su potrebne dodatne mjere (na primjer daljnji razvoj osnovnog scenarija) i podržavaju intervenciju koja je usmjerena na terorističke sadržaje. Države članice istaknule su potrebu za zajedničkom definicijom terorističkog sadržaja, obvezom postupanja na temelju prijava, proaktivnim mjerama, transparentnosti i mjerama koje olakšavaju da uklonjeni sadržaj bude dostupan za potrebe tijela za izvršavanje zakonodavstva. Europsko vijeće zatražilo je od Komisije da „predstavi zakonodavni prijedlog kako bi se poboljšalo otkrivanje i uklanjanje sadržaja kojim se potiče mržnja i počinjenje terorističkih djela”.

Civilna društva koja zastupaju digitalna prava i akademske zajednice podupri su razvoj osnovnog scenarija. Njihova je preporuka oprez u pogledu nekih dijelova sadržanih u regulatornim opcijama, osobito kad je riječ o proaktivnim mjerama i utjecajima na temeljna prava. Pojedinci su iznijeli svoja stajališta u javnom savjetovanju: reprezentativni uzorak građana koji su odgovorili u namjenskom Eurobarometru podržao je da se na razini EU-a uvedu dodatne mjere protiv nezakonitog sadržaja na internetu.

C. Koje su prednosti i troškovi najpoželjnije opcije (ako postoji, inače prednosti glavnih opcija)?

Procjena učinka prikazuje troškove i koristi mjera uvrštenih u opcije. Zaključak je procjene da je 3. opcija najdjelotvornija. Ta bi opcija značajno pridonijela ostvarivanju ciljeva politike i donijela najviše koristi s obzirom na razmjere i područje problema. Iako se očekuje da bi 3. opcija imala najveće gospodarske posljedice s obzirom na očekivane troškove i dodatno administrativno opterećenje, ona bi donijela i najveće koristi.

D. Daljnje mjere

Kad će se predložene mjere preispitati?

Uspostavit će se detaljan program za praćenje ishoda, rezultata i učinaka zakonodavstva kako bi se dobili podaci za evaluaciju ove politike. Praćenje će se prvenstveno temeljiti na informacijama iz država članica koje nadležna tijela prikupe tijekom obavljanja svojih dužnosti, a dopunjavat će se iz javno dostupnih izvješća izrađenih za potrebe transparentnosti. Pružatelji usluga smještaja na poslužitelju bit će dužni na temelju obveza izvješćivanja pružati druge podatke, osobito one o proaktivnim mjerama. U svim će se opcijama opisano praćenje dopunjavati istraživanjima kako bi se bolje razumjelo širenje nezakonitih sadržaja internetom i pratilo tehnološke razvoje u

području automatiziranih alata za uklanjanje nezakonitih sadržaja.